

Caricatura de Vicenç Prat, que havia estat regidor de l'Ajuntament de Manresa, feta per Amat-Piniella. Tots dos estaven tancats a la presó de Manresa pels fets del Sis d'Octubre

vital d'una persona que podia haver estat el meu pare, també soldat durant la guerra o persones del meu entorn més immediat»

Josep M. Solé i Sabaté, historiador

«Amat-Piniella va haver de marxar de Manresa i puc entendre la seva tristesa interior, però també l'esperança que un dia tot canviaria i els seus somnis, els seus ideals, es farien realitat».

Xavier Prunés, periodista

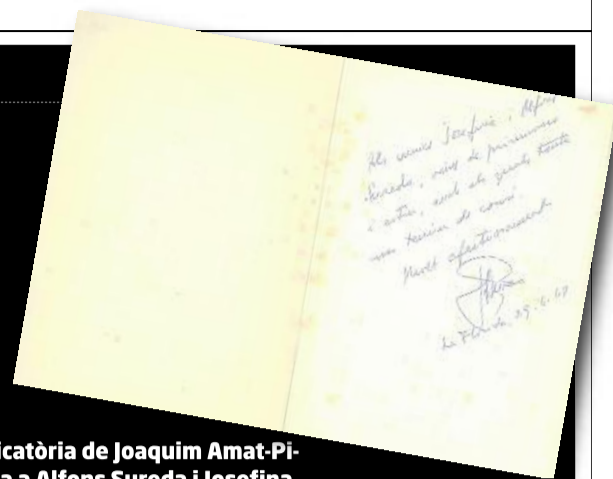
«L'acabament del seu llibre és admirable i revela no sols una profunda honestat, sinó un claríssim talent literari».

Josep Tomàs Cabot, historiador, escriptor i periodista

«Davant l'actual ascens de les formacions neonazis la denúncia del feixisme és més vigent que mai»

Joaquim Aloy, autor de la web dedicada a Amat-Piniella ▶ Opinió extreta de www.memoria.cat/amat

Dedicatòria de Joaquim Amat-Piniella a Alfons Sureda i Josefina Romero al llibre K.L. Reich

ARXIU COMARCAL DEL BAGES (FONS JOAQUIM AMAT-PINIELLA)

COL·LECCIÓ SIMEÓ SEGÀ

ARXIU HISTÒRIC COMARCAL DE MANRESA

ARXIU COMARCAL DEL BAGES (FONS JOAQUIM AMAT-PINIELLA)

MANRESÀ I EXILIAT DE LA CIUTAT

■ Manresà fins a la medul·la però *exiliat* de la seva ciutat. La vida de Joaquim Amat-Piniella a Manresa fins a l'esclat de la guerra civil, el 1936, va estar marcada pel seu activisme cultural, social i polític. Després de l'exili i Mauthausen, Manresa ja no va ser la seva ciutat. El fillol David Serrano explicava en la presentació de *Les llunyanies*, on signava el perfil biogràfic, que una de les decisions més difícils que va prendre l'escriptor manresà «sense la qual seria difícil d'entendre el seu pelegrinatge posterior: renunciar al seu món, a la seva vida i instal·lar-se a Barcelona». Les raons «polítiques», en paraules de l'historiador Joaquim Aloy, «pesaven massa». De fet, el 1956, quan Amat-Piniella va venir a Manresa a signar exemplars d'*El Casino dels Senyors*, va ser expulsat de la capital del Bages per una colla de feixistes, que no van dubtar a posar-li la mà a sobre i conduir-lo a l'estació de tren. No hi va tornar mai més. La ciutat, explica Josep Alert, coordinador de l'Any Amat-Piniella, ha «demostrat des de fa anys la voluntat de fer justícia i de reivindicar-lo». Dedicar tot un any coincidint amb el centenari del seu naixement «és una aposta que es fa amb tota la convicció».

El desgreu va començar després de la seva mort, el 1974, amb una conferència de Montserrat Roig, però no va ser fins onze anys més tard que, en el 40è aniversari de l'alliberament dels camps nazis, Manresa va homenajar-lo, a ell i a tots els deportats, com Jacint Carrió. No ser fins 19 anys després que se'l va reconèixer amb un retrat a la galeria de manresans il·lustres. Ja era el 2004, trenta anys després de la seva mort. *Les llunyanies* ja s'havien editat, també la reedició de *K.L. Reich* i ja havia entrat en funcionament la web promoguda per Joaquim Aloy dedicada a Amat-Piniella.

El retrat com a manresà il·lustre és a l'Ajuntament des del 2004

El 1956, els feixistes el van expulsar de Manresa. Enguany, les seves despulles descansaran a Manresa, una decisió «carregada de simbolisme»

Però el cert és que, com explica Alert, la intenció d'aquest centenari no és només que l'escriptor i intel·lectual manresà sigui reconegut i conegut a casa seva. L'objectiu és que aquesta efèmeride traspassi les fronteres més locals. L'esperit del centenari és clar: «a l'entorn de la figura i de l'obra d'Amat-Piniella s'ha comès una injustícia literària quan és un dels màxims exponents de la literatura concentracionària eu-

ropea». Però, a més, el manresà és un símbol, remarca Alert, «de la cultura contra la barbàrie, d'una generació perduda que va patir la derrota i el posterior exili, un símbol de les víctimes del nazisme i, després, del franquisme, que el va condemnar a l'ostracisme». L'Any Amat-Piniella coincideix en el temps amb l'Any Espriu. Per a Alert, és evident que la «potència i la capacitat d'impacte social» d'una altra commemoració no és comparable. Però, això sí, «encara que sigui modestament, nosaltres perseguim el nostre objectiu: escampar pel territori la vida i l'obra d'Amat-Piniella».

El maig del 2012, el saló de sessions de l'ajuntament de Manresa va ser solemne escenari de la signatura de la comissió honorífica per a l'Any Amat-Piniella, una commemoració empena per Òmnium Cultural del Bages i l'Associació Memòria i Història de Manresa, que va implicar entitats i institucions de la capital del Bages i del país: des del Museu d'Història de Catalunya, passant per l'Amical de Mauthausen, el Memorial Democràtic o la Institució de les Lletres Catalanes. En la presentació de la commemoració, Oriol Amat, el nét de l'escriptor, va agrair a la ciutat el suport i l'esforç per recuperar «sempre», la figura del seu avi sense importar els canvis de color polític: «que no s'oblidi el meu avi sempre ha estat una prioritat per a Manresa». Oriol Amat expressava el desig que el centenari, «amb el suport de les entitats i les institucions, ajudi a consolidar la figura del Joaquim amb la ciutat». Un dels actes que es preveuen més emotius del centenari és el retorn de les despulles d'Amat-Piniella a Manresa, amb el vistiplau de la família. Una decisió amb una «elevada càrrega simbòlica», explica Alert, prevista entre l'octubre i el desembre vinent.

Algunes de les persones i institucions que han fet possible la commemoració, fotografiats el maig del 2012 al consistori manresà amb la família de l'escriptor. Ajuntament; Memorial Democràtic, Associació Memòria i Història de Manresa, Òmnium Bages, Gremi de Llibreters de Catalunya, Arxiu Comarcàl, Amical Mauthausen, FUB-EPSEM i Centre d'Estudis del Bages